

Forfatter: Dalgas, Ernesto

Titel: Udrag fra Dommedags Bog

Citation: Dalgas, Ernesto: "Dommedags Bog", i Dalgas, Ernesto: *Dommedags Bog*, udg. af Henrik Schovsbo, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1996, s. 371. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-dalgasdomval-shoot-idm139915687107600/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Dommedags Bog

- hvor Moses modtog lovens tavler, 2. Mos. 19ff. – *Fluorescens*: den fysiske egenskab at tilbagekaste lys af en anden farve end den, der belyser objektet, idet lyset opløses i spektrets farver; f.eks. som benzin kan lyse på vand. – *den store Nyplatoniker*: Plotinos (200-270), gr.-rom. filosof. Videreførte og ændrede den gr. filosof Platons (427-347 f.Kr.) filosofi i religiøs og mystisk retning. Var kendt som magiker.
- 40 *Philo* (25 f.Kr.-40): jød.-gr. filosof. Søgte at forene jødedommen med gr. filosofi. – *Areopagiten*: Dionysios Areopagita, athensk dommer, omtalt Ap. Gern. 17,34. Efter traditionen død som Athens første kristne biskop. I hans navn udgav den senere såkaldte Pseudo-D. ca. 500 en række nyplatonisk-kristne skrifter, der fik betydning for udviklingen af skolastikken. – *Fader Hieronymos* (340-420): kirkefaderen, den hellige H. Levede en tid som eneboer under voldsomme fristelser. Oversatte Bibelen til den lat. standardudgave, *Vulgata*. – *Europas Titaner*: fællesbetegnelse for de eur. tænkere og videnskabsmænd, der har vendt sig mod kristendommen, jf. titanerne i den gr. mytologi: de olympiske guders modstandere. – *Mester Eckhart* (1260-1327): ty. mystiker, Magister (mester) fra Paris, leder af de saksiske dominikanere i klostret i Erfurt. – *Doktor Ekstatisus*: den henrykkede lærer, titel brugt om den fr. skolastiske teolog og filosof Dionysios fra Chartreux (1401-1471). Søren Kierkegaard har i sine papirer (II, A, 576) betegnet sig som »SK, fhv. doctor extaticus». Desuden er betegnelsen brugt polemisk af biskop P.C. Kierkegaard om broderen Søren i den såkaldte kirkekamp efter udgivelsen af *Øieblikket* (1855) (oplyst af prof. dr.theol. Leif Grane). – *Irenæus(e)*: gr. fredsstifter. – *Seraff(en)*: himmelsk ildvæsen med 6 vinger, Es. 6,2f. – *Kenib*: himmelsk væsen, vogter af Edens Have, 1. Mos. 3,24.
- 41 *Mensdennunken(s)*: reformatoren Morten Luther (1483-1546) var opr. augustiner munk. – *Minde(tale)*: ty. Minne, (åndelig) kærlighed, jf. minnesangerne, middelalderlige kærlighedsdigtere. Som udsagnsord *minde*: udstrække kærlighed. – *Doktor Scotus*: se n.t.s. 25, *Francisus Broderskah*.
- 42 *Perlen i Ageren*: Matt. 13,44ff. – *panteistisk(e)*: henvisende til den religionsfilosofiske anskuelse, at Gud er overalt og i alle ting.
- 43 *Brødet (...) Legeme (...) Vinen (...) Blod*: elementerne i den kristne nadver, Matt. 26,26ff. – *Blod (...) Lansesaaret*: Joh. 19,34. – *Manna*: den mad, israelitterne på underfuld vis blev bispist med i ørkenen, 2. Mos. 16,4ff. – *ninebandi*: Eestnede i erindringen med særlige (magiske) midler.
- 44 *Loven for Stemningsoverførelse*: begreb formentlig dannet af Dalgas selv i lighed med f.eks. *Forsillingsforbindelsens Lov*, se n.t.s. 19. – *Donatisternes*: tilhænger af den kætterske anskuelse, at sakramen-